

בְּלִשׁוֹן פְּשׁוּטָה וּבִהְיָרָה

לְיֻלְדֵימָס

בְּחֻצָּאת פְּתָח "שְׁמַחַת אֵילָת"

פרק ראשון

לפני שנים רבות מאוד, בימי השופטים שהיו אחרי ימי יהושע בן נון, היה רעב בארץ.

באותם ימים חי בארץ איש חשוב ועשיר, מנהיג גדול, ושמו אלימלך. למרות שהיה עשיר מאוד, והיה ביכלתו לתת אכל לכל עם ישראל במשך עשר שנים מכספו הרב, לא רצה אלימלך שיבקשו ממנו צדקה.

הוא לקח את אשתו נעמי ואת שני בניה מחלון וכליון, עזב את עירו בית לחם ואת ארץ ישראל, ועבר לגור בארץ מואב.

אלימלך נענש על עזיבתו את הארץ הטובה. תחלה הפסיד את רכושו, ולאחר מכן מת.

בניו של אלימלך, מחלון וכליון, לא רצו לחזור לארץ לאחר מות אביהם. הם התחתנו עם נשים מואביות, רות וערפה, ונשארו לגור במואב עשר שנים. כיון שלא חזרו בתשובה, מתו גם שני הבנים.

נעמי הצדיקה, אשת אלימלך, נשארה לבדה, ללא בעלה וילדיה. מסוחרים המסתובבים בעירות שמעה שהסתים הרעב שהיה בארץ,

וכעת – שמתו בני משפחתה – החליטה לחזור לארץ ישראל, כפי שרצתה תמיד.

רות וערפה כלותיה, נשות בניה, הצטרפו אליה. הן העריכו אותה מאוד ונקשרו אליה, ורצו לבוא איתה. ביחד יצאו שלשתן לדרך העלה לארץ, כשהן יחפות מרב עני.

נעמי התרגשה ממעשה החסד שלהן, שלוו אותה, אף היא אמרה להן: "לכו, שובו הביתה! ה' יעשה עמכן חסד כמו שעשיתן עמי ועם בני, וישלח לכן בעלים אחרים טובים ומתאימים, שתוכלו לבנות בתיכן מחדש".

נעמי נשקה להן לאות פרדה, והפלות בכו בצער. הן אמרו לה: "נעמי, אנחנו ממשיכות אתך ומצטרפות לעם שלך! אנחנו רוצות להיות חלק מעם ישראל!" ענתה להן נעמי:

"חזרו הביתה, בנותי. למה לכן לבוא עמי? בני עמי לא יתחתנו עמכן, ולי אין עוד בנים בשבילכן... שובו הביתה. גם אם הייתי מתחתנת היום ויולדת במהרה, ואני זקנה בשביל זה – האם הייתן מחכות לבנים שיגדלו כדי להתחתן איתם? זה המון זמן!... הדבר שהכי מכאיב לי ומצער אותי – זה שאתן נשאתן ללא בעליכן בגלל העברות שלנו...".

רות וערפה המשיכו לבכות.

עָרְפָה הִבִּינָה אֶת הַקְּשִׁיִּים הָעוֹמְדִים בְּפָנֶיהָ, וְהִחֲלִיטָה לְהַפְרֹד מִנַּעֲמִי.
הִיא נִשְׁקָה לָהּ וְחִזְרָה אֶל בֵּית אָבִיהָ.

גַּם רֹת הִבִּינָה אֶת הַקְּשִׁיִּים, וְאָף עַל פִּי כֵן בָּחֲרָה לְדַבֵּק בְּנַעֲמִי חַמּוּתָהּ
וּלְהִשָּׁאֵר אִתָּהּ.

אָמְרָה לָהּ נַעֲמִי:

"הִנֵּה אֲחֻתְךָ שָׁבָה אֶל עַמָּהּ וְאֶל אֱלֹהֶיהָ. שׁוּבִי גַם אֵת אִתָּהּ!"

רֹת לֹא הִתְיַאֲשָׁה, וְאָמְרָה לְנַעֲמִי:

"בְּבִקְשָׁה, אֵל תִּנָּסִי לְשַׁכְנֵעַ אוֹתִי לַעֲזֹב אוֹתְךָ וְאֵת עַמִּי. אֲנִי אֶתְךָ בְּכָל!
אֲנִי רוֹצָה לִהְיוֹת חֵלֶק מִהָעַם שְׁלֹךְ, לְקַבֵּל אֶת מַלְכוּת אֱלֹהֶיךָ עָלַי, לְשֹׁמֵר
אֶת כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁבַתּוֹרָה! אֲנִי מְקַבֶּלֶת עָלַי הַכָּל בְּלֵב שָׁלֵם, עַמּוּךְ עַמִּי
וְאֱלֹהֶיךָ אֱלֹהֵי. לֹא אֶפְרֹד מִמֶּךָ, רַק הַמָּוֶת יִפְרִיד בֵּינִי וּבֵינְךָ!"

נַעֲמִי רָאֲתָה כַּמָּה מִתְאַמְצֵת רות לְהַצְטָרֵף אֵלֶיהָ, כַּמָּה הִיא רוֹצָה לְהִתְגַּיֵּר וְלִהְיוֹת יְהוּדִיָּה, וְלָכֵן הִפְסִיקָה לְנִסּוֹת לְשַׁכְנֹעַ אוֹתָהּ.

הָלְכוּ שְׁתֵּי־הֶן יַחַד, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְעִיר בֵּית לָחֶם.

בְּהִגִּיעָן אֶל הָעִיר, הִבְחִינוּ שִׁקְרָה מְשֻׁהוּ. בְּאוֹתוֹ יוֹם נִפְטְרָה אִשָּׁה חֲשׂוּבָה, אִשְׁתּוֹ שָׁל בָּעֶז, רֹאשׁ חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל הַיּוֹשְׁבִים בְּבֵית הַדִּין הַגָּדוֹל – הַסֵּנֶה־רִין. בָּעֶז הָיָה גַם בֶּן דּוֹד שָׁל נַעֲמִי. כָּל אֲנָשֵׁי הָעִיר הִתְאַסְּפוּ לְהִשְׁתַּתֵּף בְּהַלְוִיָּתָהּ וּבִקְבוּרָתָהּ שָׁל אִשְׁתּוֹ.

אֲנָשֵׁי הָעִיר רָאוּ אֶת נַעֲמִי, שֶׁבְּדִיוִק אֵז הִגִּיעָה עִם רות, וְהִתְפַּלְאוּ מְאוֹד:

”הֲאֵם זֹאת נַעֲמִי?”

כְּשֶׁעָזְבָה נַעֲמִי אֶת הָעִיר עִם מִשְׁפַּחְתָּהּ, הָיְתָה עֲשִׂירָה גְדוֹלָה. הִיא הָיְתָה רְגִילָה לְנִסֵּעַ בְּכַרְפָּרָה מְכַבֶּדֶת, הָיוּ לָהּ עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת רַבִּים, וְתַמִּיד

היתה מקפת בבני המשפחה ובאנשים רבים. באותו יום, היא באה לבדה, עם כלתה בלבד, ושתיהן נראו כמו עניות עזובות שסבלו צרות רבות...

נעמי הבינה את פליאתם. היא אמרה להם:

"אכן, אל תקראו לי 'נעמי', מלשון נעימות... קראו לי 'מרא', מלשון מרירות! ה' העניש אותנו על חטאינו, ולמרות שהלכתי מכאן עם בעל ובנים ועשר רב – ה' החזיר אותי הנה ללא כלום. אל תרחמו עלי, זה הגיע לי! אבל אל תקראו לי 'נעמי'..."

נעמי ורות נשארו בבית לחם. באותם ימים החלה תקופת הקציר של השעורים.

פרק שני

לאחר כמה ימים, אמרה רות לחמותה נעמי:

"אני הולכת ללקט שבלים שהשאירו עבור עניים בשדות".

נעמי הסכימה: "לכי, בתי".

אמנם לנעמי היה בעיר קרוב משפחה, בעז בן דוד, שהיה אדם טוב וחשוב, ושמם כראש הסנהדרין. בודאי היה שמח לעזר לנעמי בת דודו אלו בקשה, אך נעמי לא רצתה לפנות אליו לעזרה.

הלכה רות לחפש שדה ללקט בו, ובהשגחת ה' המפלאה הגיעה דווקא לשדה של בעז.

בדיוק בזמן שרות היתה בשדה, הגיע לשם בעז. כראש הסנהדרין היה עסוק כל היום, ולא היה לו פנאי לבוא אל השדה, אך הפעם בא.

הוא ברח את הקוצרים שעבדו שם: "ה' עמכם!", וזהם ענו לו: "יברך ה'!".

בעז שם לב לרות המלקטת שבלים בשדה שלו. היא היתה צנועה מאוד, בדרך לקיטתה ובהתנהגותה עם שאר הקוצרים. גם חכמתה בלטה לעיניו, שהיתה מלקטת רק שתי שבלים ולא שלוש, כפי ההלכה.

שאל בעז את הנער האתראי על הקוצרים:

"מי האשה הזאת? מאין הגיעה? עבור מי היא מלקטת?"

ענה לו הנער:

"זו אשה מואבית, שהגיעה עם נעמי קרובת משפחתך ממואב. היא

באה לכאן הפקר ובקשה
רשות ללקט מתנות עניים,
שבולי לקט ועמרי שכחה,
ומאז היא עובדת בזריזות
ובחריצות עד עכשו".

בעז פנה לרות. הוא לא גלה
לה שהוא קרוב משפחתה, כי
רצה קדם לבחן ולהפיר אותה
יותר. הוא אמר לה:

"בתי, את מזמנת להמשיך
וללקט כאן שבילים! הצמד

לנערות הקוצרות שלי ולכי אחריהן. הנערים לא יתקרבו אליך. ואם
תהיי צמאה, את יכולה לשותות מכלי המים של הקוצרים בלי
להתבייש".

רות השתחוותה לו בהודאה, ושאלה:

"למה מצאתי חן בעיניך ומה הטוב שראית בי, ונהרי אני זרה – מבנות
מואב?"

ענה לה בעז:

"שְׁמַעְתִּי עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשִׂית עִם נַעֲמִי חֲמוּתָהּ, שֶׁנִּשְׁאַרְתָּ לַעְזֹר לָהּ וּלְתַמּוֹךָ בָּהּ, וְגַם שֶׁהִתְגִּירְתָּ וְהִצַּטְרַפְתָּ לָעַם יִשְׂרָאֵל לְשֵׁם שָׁמַיִם! אֵלֹה מַעֲשִׂים טוֹבִים וְנִפְלְאִים כָּל כָּךְ, שָׂרָק ה' יָכוֹל לְשַׁלֵּם לָךְ עָלֵיהֶם!"

אָמְרָה רות:

"אֲנִי שְׂמַחָה שֶׁמִּצַּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ. וְהִלֹּאִי שֶׁגַּם בְּעֶתִיד אֶמְצָא חֵן! נַחֲמֶת אוֹתִי וְחִזְקֶת אוֹתִי בְּדַבְרֶיךָ הַנְּעִימִים, וְזֶה כְּבוֹד גָּדוֹל בְּשִׁבְלִי".

כַּאֲשֶׁר הִגִּיעָה שְׁעַת הָאָכֵל, קָרָא בַּעַז לְרוֹת וְהִזְמִין אוֹתָהּ:

"בּוֹאִי, הִתְקַרְבִּי! אֶת מְזֻמָּנַת לֶסַעַד עִמָּנוּ!"

רוֹת קִבְּלָה אֶת הַהִזְמָנָה. הִיא הִתְיַשְׁבָּה בְּצַנִּיעוֹת בְּצַד הַקּוֹצְרִים, וּבַעַז הוֹשִׁיט לָהּ לֶחֶם קִלּוִי. רוֹת אָכְלָה לִשְׂבַע, וְאַף נִשְׁאַר לָהּ אֶכָּל רֵב.

לאחר שסיימה את סעודה, קמה רות בזרזות להמשיך ללקט עוד שבלים. צוה בעז את הקוצרים בפדהו:

"גם אם בטעות תלקט אשה זו במקום שאסור לעניים ללקט – אל תעירו לה, שלא תתביש".

"יותר מזה", הוסיף בעז, "אני מבקש שבכונה תשאירו בפדה עמרים קטנים ותפקירו אותם, כאלו שכחתם אותם שם, כדי שהיא תוכל ללקט גם אותם".

רות עבדה בלקיטת השבולים בחריצות עד שהגיע הערב. כדי שלא תצטרך לשאת לביתה ערמות גדולות של שבלים, חבטה בהן כדי להוציא מהן את הגרעינים. לאחר שפררה את הגרעינים מן הפסלת של הקש והלכלוף, נשארה בידה כמות מכבדת מאוד של גרעיני שעורים: די היה בה להכין אכל עבורה ועבור נעמי למשך חמשה ימים!

רות הביאה עמה אל העיר את השעורים הרבים ואת שאריות האכל מן הסעודה. נעמי ראתה את הפמות הגדולה ותמהה:

"איפה אספת כל כך הרבה שעורים? נראה שמישהו עשה אתך חסד גדול... יברך בעל השדה שהיטיב עמך ונתן לך לאסוף כה הרבה!"
ענתה רות לחמותה:

"שמו של בעל השדה שבו לקטתי היום הוא בעז".
אמרה לה נעמי: "ברוך הוא לה! כמה חסד עשה עמנו!" והוסיפה ואמרה: "האיש הזה, בעז, הוא קרוב משפחתנו!"
אמרה רות:

"בעז גם אמר לי שאוכל להמשיך לבוא וללקט עם הקוצרים שלו עד שיסימו לקצר את הכל!"
נעמי שמחה:

"טוב שיהיה כך! הכי טוב שתצאי לשדה שלו ותהיי עם הנעורות הקוצרות בשדהו, שלא תצטרכי ללכת לשדה אחר ששם אולי חלילה יפגעו בך אנשים".

וכך היה. במשך כל חדשי עונת הקציר הלכה רות עם נעורות הקוצרות של בעז, ולקטה אחריהן שבלים. כאשר לא היתה צריכה ללקט, היתה יושבת עם חמותה נעמי, שאותה אהבה יותר מכל.

פרק שלישי

נַעֲמִי רָאתָה שְׁבַעזוּ מִתְעַנִּין בְּרוּת, עוֹזֵר לָהּ וּמִתְנַהֵּג אֵלֶיהָ יָפָה, וְחִשְׁבָּה שֶׁהוּא בּוֹדֵק אֶת הָאִפְשָׁרוּת לְהִתְחַתֵּן אִתָּהּ. כִּשְׁהִסְתִּימָה תְּקוּפַת הַקָּצִיר וְלֹא הָיָה נִרְאָה שְׁבַעזוּ מִתְכַּנֵּן לְהִתְחַתֵּן אִתָּהּ, הִבִּינָה שְׂאוּלִי הַתְּנַהֵּג כִּךְ רַק מִפְּנֵי שֶׁהָיָה טוֹב לָב. נַעֲמִי הִחֲלִיטָה לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה.

פָּנְתָה נַעֲמִי לְרוּת כִּלְתָּהּ וְאָמְרָה לָהּ:

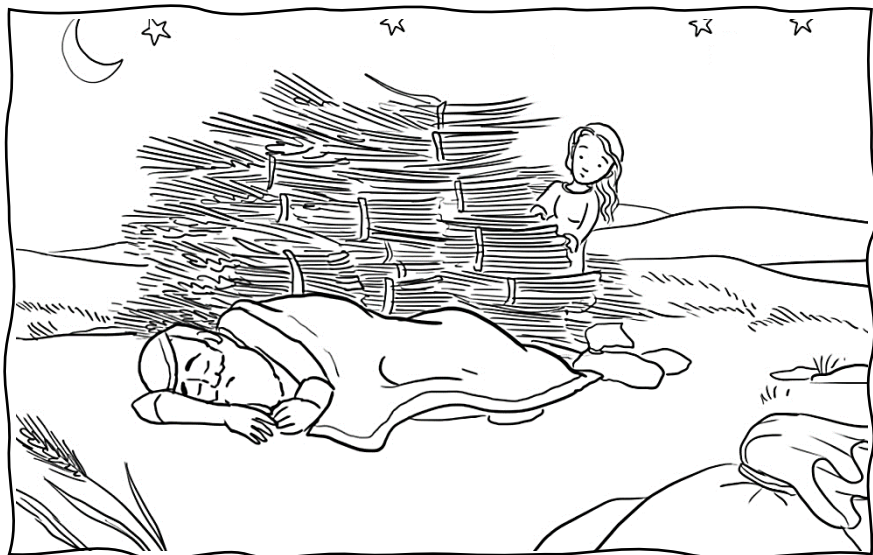
”בְּתִי, אֲנִי רוֹצָה שֶׁתִּתְחַתְּנִי עִם בְּעַל טוֹב וְצָדִיק, שֶׁיְהִיָּה לָךְ טוֹב! בְּעוֹז קָרוֹב מִשְׁפָּחָתִינוּ הוֹלֵךְ לַעֲבֹד הַלֵּלָהּ בַּגֶּרֶן שְׁלוֹ, בְּזֵרִית הַשְּׁעוּרִים בְּרוּת כְּדִי לְהַפְרִיד אֶת הַגֵּרְעִינִים מִן הַפֶּסֶלֶת. אֲנִי מַצִּיעָה לָךְ לְהִתְרַחֵץ, לְסוּף עֶצְמְךָ בְּשָׂמֶן

עִם רֵיחַ טוֹב, לְקַחַת אִתָּךְ בְּתִיק בְּגָדֵי שַׁבָּת וּלְלַכֵּת אֶל הַגֶּרֶן שֶׁל בְּעוֹז. הַשְּׂתַדְּלִי מְאֹד שְׁבַעזוּ לֹא יִרְאֶה אוֹתְךָ! רַק כְּאִשָּׁר יִשְׁכַּב לִישׁוֹן בַּגֶּרֶן, הַתְּקַרְבִּי אֵלָיו וְשִׁכְבִּי לְיָד רִגְלָיו. הוּא כִּבֵּר יֹאמֵר לָךְ בְּחֻכְמָתוֹ מֶה לַעֲשׂוֹת.”

עָנְתָה רוּת לְנַעֲמִי:

”כל אשר תאמרי אלי – אעשה!”

ואכן, רות עשתה כדברי נעמי – התרחצה, סכה גופה בשמן טוב, וירדה אל הגרן כשבירה תיק ובו בגדי שבת יפים. שם חכמה בסתר לרגע המתאים.

בעז ישב שם, אכל ושתה וגם עסק בתורה. לאחר מכן סדר לעצמו מקום לשכב בקצה ערמת התבואה בגרן, ושכב לישון. בשקט בשקט באה רות ושכבה אף היא בקצה מקום משכבו.

באמצע הלילה התעורר בעז בבהלה: ידו נחה מתוך שנה על ראש עם שער ארוך וקלוע... זו אשה ששוכבת לרגליו!

שאל אותה בעז, שלא זהה אותה בחשכה: ”מי את???” ונענה על ידה: ”אני רות שפחתך, ואני מבקשת שתפרש עלי את כנפיך ותשא אותי לאשה!”

”ברוכה את לה, בתי!” אמר לה בעז. ה’ נתן בלבו להבין שהיא צודקת ושטוב עשתה שהגיעה אליו כך, ולכן לא גרש אותה משם אלא אף ברח אותה.

הוא אף הוסיף ואמר: ”את עושה חסד גדול בבחירתך להתחתן אתי, ולא עם בחור צעיר, שהרי אני איש זקן ואת צעירה... זהו חסד גדול יותר מן החסד שעשית עם חמותך נעמי!”

עכשו, בתי, אין לך סבה לחשוש. כל אשר תאמרי – אעשה, אני מסכים להתחתן איתך! גם אין מה לחשוש שאנשי העיר או חכמי הסנהדרין ינסו לשכנע אותי שלא לשאת אותך לאשה, כי כלם יודעים שאת אשת חיל.

אבל יש בעיה אחת... אמנם אני יכול להיות הגואל שלך וליבם אותך כי אני קרוב משפחתך, אבל יש מישהו שקרוב אליך יותר ממני, ולכן הוא ראוי להיות גואלך עוד לפני. אני רק בן דוד של מחלון בעלך, ואילו הגואל השני – ששמו טוב – הוא דוד של מחלון.

אני מציע שתשארי לישן כאן הלילה, כי מסכן ללכת עכשו לבד בחוץ. בפקר אדבר עם טוב. אם הוא ירצה לגאל אותך ולהתחתן איתך – תחתני, ואם לא ירצה – אני נשבע לך שאגאל אותך בעצמי!”

רות קבלה את דברי בעז, ונשארה לשכב לרגליו באותו לילה. היא קמה ללכת בשעת בקר מקדמת מאוד, שבה אין אדם מזהה את חברו מרב שחשוך, כי היא ובעז לא רצו שאנשים יראו שהיו שניהם בגרן בלילה, מפני שעלול חלילה לצאת לה או לו שם רע ויתחיל שם שמים.

לפני שיצאה רות לדור, בקש ממנה בעז: "הביאי את המטפחת שלך והחזיקי בה".

רות עשתה כבקשתו, ובעז מדד כמות של שעורים ושם במטפחתה. כאשר יראו אותה אנשים הולכת ושעורים בידה, יחשבו שלקטה אותן בשדה וכעת היא שבה הביתה.

לאחר מכן יצאו שניהם ללקת אל העיר. בעז ליה את רות כדי לשמר עליה, ורק סמוך לכניסה לעיר נפרדו ונכנסו כל אחד לבדו.

כאשר הגיעה רות לבית נעמי חמותה, היה עדין חשוך. נעמי לא זיהתה אותה, ושאלה: "מי את, בתי?"

רות הזדהתה, ומיד ספרה לנעמי באריכות כל מה שקרה לה באותו לילה, ובכלל זה על השבועה שנשבע לה בעז – שהיא תגאל בכל מקרה, או על ידי טוב או על ידו. רות גם הראתה לנעמי את השעורים שנתן בידה בעז, ואמרה שבקש ממנה לתת לה ולא לבוא אליה בידים ריקות.

אמרה לה נעמי:

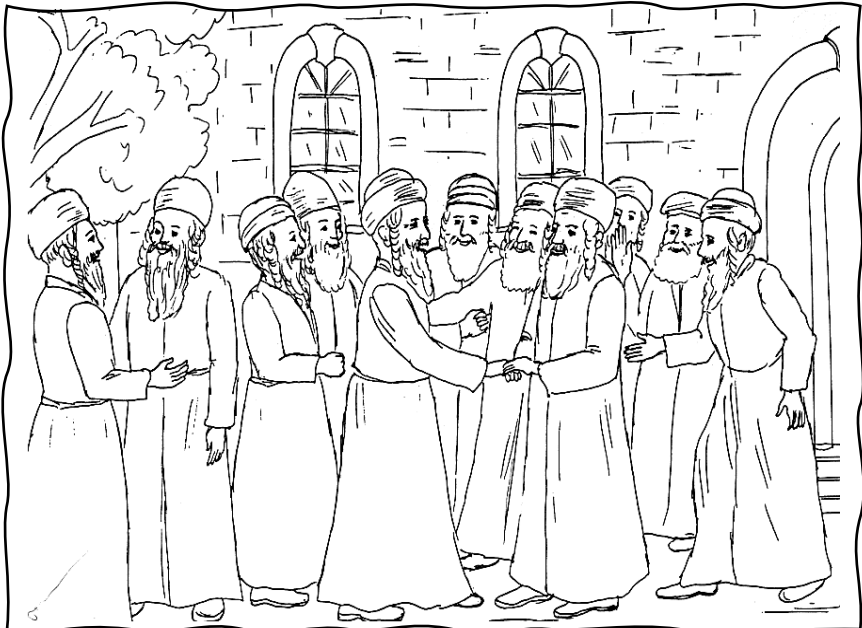
"השארי אתי בבית, בתי, ונחכה עד שנדע מה יהיה וכיצד יפל דבר.
כנראה זה לא יקח הרבה זמן. פעו הצדיק בודאי יעשה את שהבטיח
במהרה, ולא ינוח עד שיגמר לטובה את הדבר היום".

פרק רביעי

בִּעֲזָה עָלֶיהָ אֶל מְקוֹם מוֹשְׁבָהּ שֶׁל הַסֵּנֶה־דְרִין. הוּא רָצָה לִשְׁלַח מִשָּׁם שְׁלִיחַ
שֶׁל בֵּית הַדִּין לְהַזְמִין אֶת טוֹב לְבוֹא, כְּדִי לִקְדֹם אֶת חֲתֻנָּתָהּ שֶׁל רוּת,
כְּפִי שְׁנִשְׁבַּע לָהּ. הוּא גַם רָצָה שֶׁחֲתֻנָּהּ – עִם טוֹב אוֹ אִתּוֹ – תַּעֲרֹךְ בְּפָנֵי
חֲכָמֵי הַסֵּנֶה־דְרִין, כְּדִי שֶׁכָּלֶם יֵרְאוּ וַיִּדְעוּ שֶׁעַל פִּי הַתּוֹרָה וְהַלָּכָה מִתָּר
לַיהוּדֵי לְהִתְחַתֵּן עִם מוֹאֲבִיָּה, לְמִרְוֹת שְׁלֹאֲשָׁה יְהוּדִיָּה אֲסוּר לְהִתְחַתֵּן
עִם מוֹאֲבִי.

בְּהִשְׁגָּחַת ה', עוֹד לְפָנֵי שְׁבַעֲזֵה הַסֵּפִיק לִשְׁלַח לְקוֹרֵא לוֹ – עֶבֶר שֵׁם טוֹב,
בְּדֶרֶךְ לְמְקוֹם אַחֵר.

קרא לו בעז: "בוא לכאן, טוב! שב אתנו".

טוב שמע בקול בעז, ראש הסנהדרין, שהיה גם בנו של אחיו שלמון. הוא סטה מדרךכו, ובא לשבת שם.

בעז קרא לעשרה מחכמי הסנהדרין והזמיןם לשבת. בכל חתנה צריכים להיות לפחות עשרה אנשים, אך בעז הקפיד שהפעם יהיו אלה דווקא תלמידי חכמים, כדי שלכלם יהיה ברור שתחתנת רות – הגירת המואביה – נעשתה כהלכה ועל דעת חכמי התורה.

בעז הזכיר בפני כלם את ההלכה האומרת שמה שאמרה התורה "לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה'... עד עולם" – הוא דווקא באיש מואבי, ולא באשה מואביה.

לאחר מכן פנה לטוב, והציג בפניו את המצב:

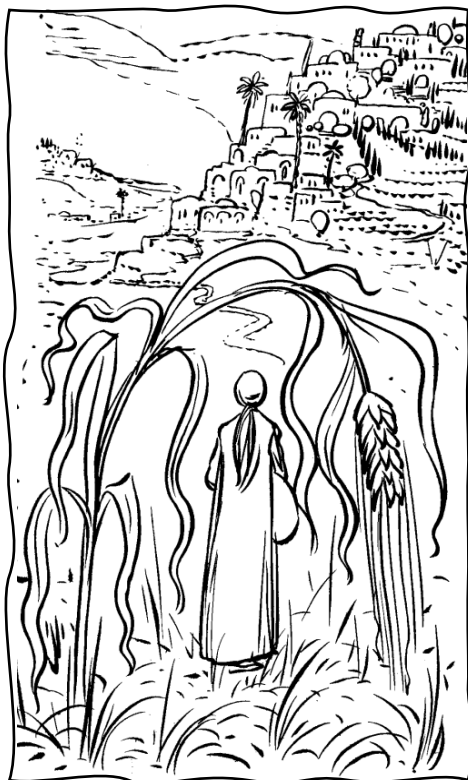
"יש שדה גדול שהיה שייך לאלימלך, קרוב משפחתנו. אלמנתו נעמי, שחזרה מארץ מואב, מבקשת למכר חלק ממנו, עקב מחסור בכסף. כיון שאינני רוצה שחלקת האדמה ששייכת למשפחתנו תעבר ליד זרים, חשבתי לשאל אותך – שאתה האדם הקרוב ביותר לנעמי – אם תרצה לגאל את האדמה ולקנות אותה. אם תגאל אותה – מעלה! אם לא – אמר לי, ואגאל אני, שהרי אני חכי קרוב לנעמי אחריו".

ענה טוב לבעז:

"אני רוצה לגאל את הקרקע ולקנות אותה!"

אבל אז הוסיף בעז וגלה לטוב:

”כדי לקנות את השדה של נעמי, אתה צריך לקנות גם את חלקת השדה של רות! וכדי לקנות את השדה של רות – אתה צריך גם להתחתן אתה... אחרת היא לא מוכנה. היא בעצם מבקשת שתעשה בה פעולה שהיא כמו מצות היבום שכתובה בתורה – רק שבמעשה המצוה

מתחתן האח של המת עם האלמנה, וכאן למחלון אין אח אלא רק קרוב משפחה שמתבקש לשאת את רות האלמנה. רות מבקשת להקים שם למחלון, בעלה המת, על אדמת נחלתו, ואת זה יכולים לעשות רק אתה או אני, קרוביה...”.

טוב, הגואל המייד, נרתע וחדר בו:

”אם כן – אז אני רוצה לגאל את השדה... אם לשם כך עלי

להתחתן עם מואביה מגירת, ובכך לקלקל ולפגם את זרעי – אינני רוצה. הרי נאמר 'לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה'', אז איך אוכל להכניס מואביה אל ביתי ??? גאל אתה, בעז, אני לא יכול לעשות זאת!...”.

טוב לא הִיָּה תִלְמִיד חָכָם וְלֹא בֶן תּוֹרָה. לִכֵּן לֹא הָאָמִין לְחַכְמֵי הַסַּנְהֶדְרִין שֶׁהִסְפִּירוּ לוֹ שֶׁהַתּוֹרָה אֶסְרָה רַק 'מוֹאֲבִי' וְלֹא 'מוֹאֲבִית', כְּפִי שְׁאוּמֶרֶת הַהִלְכָּה לְמֹשֶׁה מִסִּינִי. הוּא חָשַׁב שֶׁהַחֲכָמִים אוֹלֵי טוֹעִים, וְלֹא רָצָה לְסַכֵּן אֶת שְׁמוֹ הַטּוֹב. בָּעֵז, לַעֲמָתוֹ, הִיָּה אָדָם גָּדוֹל וְתִלְמִיד חָכָם גָּדוֹל, וְלֹא חָשַׁשׁ מִכָּל זֶה כְּלָל.

בְּיָמִים עָבְרוּ, כְּאֲשֶׁר אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל הִיָּה רוֹצֶה לְמַכּוֹר לַחֲבֵרוֹ אוֹ לְהַחֲלִיף עִמּוֹ חֶפֶץ, הָיוּ עוֹשִׂים פְּעֻלָּה שֶׁל חֲלִיצַת נֶעַל כְּדִי לְהַשְׁלִים אֶת הַקִּנְיָן.

לִכֵּן גַּם כָּאן, כְּאֲשֶׁר וְתָר טוֹב לְבַעַז עַל גְּאֻלַּת הַשְּׂדֵה וְעַל רוֹת וְאָמַר לוֹ "קִנְיָה לְךָ" – חֲלֹץ בָּעֵז אֶת נֶעְלוֹ.

בָּעֵז הִזְמִין אֶת כָּל הַחֲכָמִים וְאֶת כָּל הָאֲנָשִׁים שֶׁהִתְאַסְּפוּ שָׁם לִהְיוֹת עֲדִים לְנִעְשָׂה. הוּא אָמַר:

"אַתֶּם עֲדִים שֶׁקִּנִּיתִי אֶת כָּל הָרְכוּשׁ שֶׁל אֱלִימֶלֶךְ, מִחֲלוֹן וּכְלִיזוֹן, מִיָּד נַעֲמִי, וְגַם שֶׁקִּנִּיתִי לִי לְאִשָּׁה כְּדַת וְכִהְלֵכָה אֶת רוֹת. עֲדִים אַתֶּם הַיּוֹם!" כָּל חַכְמֵי הַסַּנְהֶדְרִין וְהָאֲנָשִׁים הַנוֹסָפִים שֶׁהָיוּ שָׁם עָנוּ: "עֲדִים אֲנַחְנוּ!" אַחֵר כֵּךְ הוֹסִיפוּ וּבִרְכוּ: "יַעֲשֶׂה ה' שְׂרוֹת אֶשְׁתְּךָ תִּהְיֶה צְדִיקָה וְטוֹבָה כְּמוֹ רַחֵל וְלֵאָה, וְשִׂאתָה תַעֲשֶׂה חֵיל וְתַצְלִיחַ וְתַעֲלֶה בְּכָל הַמַּעֲלוֹת הַטּוֹבוֹת וְיִתְפָּרְסֶם שְׁמֶךָ, וְשִׁבְנֶיךָ שִׁיבְלֶדוֹ מִהָאִשָּׁה הַזֹּאת יִהְיוּ כְּמוֹ בְּנֵי פֶרֶץ בֶּן יְהוּדָה!"

בסופו של דבר, התחתן בעז עם רות. אמנם, למרבה הצער נפטר במהרה, אף בהשגחה מיחדת מאת ה' רות זכתה להיות בִּהְרִיזִין, ולאחר מכן ללדת בן.

השכנות של נְעָמִי בִּרְכוּ אוֹתָהּ:

”ברוך ה' שֶׁשָּׁלַח לָךְ אֶת בְּעֹז הַגּוֹאֵל, וְשָׁנַתְךָ לָכֶם אֶת הַבֵּן הַזֶּה שְׁנוֹלָד! אֲנִי מְבָרְכֹת אוֹתָךְ שֶׁבֵּן זֶה יִהְיֶה חֹכֶם וְצָדִיק מְגֹדֹלֵי יִשְׂרָאֵל, וְשִׁיחָיָה לָךְ לְנַחֲמָה בְּזַקְנוֹתְךָ, שֶׁהָרִי נֹלַד מְרוֹת פִּלְתָּךְ שְׂאוּהֶבֶת אוֹתָךְ כָּל כֹּף וְשִׁיחָיָה טוֹבָה לָךְ יוֹתֵר מִהֲרֵבָה בָּנִים!”

נְעָמִי עֲזָרָה לְרוֹת בְּגִדּוֹל בְּנָה, הִיא הִיָּתָה שָׂמָּה אוֹתוֹ בְּחִיקָה וּמִטְפֹּלֶת בּוֹ כְּאוֹמְנָת. בָּשָׁל צִעְרָן עַל פְּטִירַת בְּעֹז אָבִי הַבֵּן, הִתְקַשּׁוּ נְעָמִי וְרוֹת לְהַעֲנִיק שֵׁם לְתִינוּק. הַשְּׂכָנֹת הַטּוֹבוֹת קָרְאוּ לְתִינוּק בְּתַחֲלָה בְּשֵׁם

הַזְמִנִּי 'בֶּן לְנַעֲמִי', אֶךְ מִשְׁגָּדֵל קָרָאוּ לוֹ 'עוֹבֵד', כְּאוֹמְרוֹת וּמִבְרָכוֹת
שֶׁיְהִיָּה עוֹבֵד ה' בְּכָל לִבּוֹ.

עוֹבֵד, בְּנוֹ שֶׁל בַּעַז, אָכֵן גָּדֵל לַהֲיוֹת עוֹבֵד ה' בְּלֵב שָׁלֵם. לְאַחַר שָׁנִים
הוֹלִיד אֶת יִשִּׁי, שֶׁזָּכָה לַהֲיוֹת אָבִיו שֶׁל דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל.

סְפוּרֵי אֲבָרֵי

עַל

מִגִּלָּת

רֵזִת

כָּתַב: הָרֵב שְׁלֹמֹה אֲבִינֵר שְׁלִיט"א

בְּהוֹצֵאת תְּתַעֲ"י "שְׁמַחַת אֵילַת"

ס קוראים לי רות

קוראים לי רות. אמנם סבא (רפא) שלי מצד אמי, הוא עגלון מלך מואב, בןו של בלק מלך מואב, אבל אני ממש לא מזדהה עם כל הרשעים האלה... סליחה שפך אני מדברת על אבותי, אבל זאת האמת. כמובן, אני לא אומרת כל זאת בקול רם, אחרת זה יהיה סופי, אך כך אני מרגישה בעמק נשמת. אני מרגישה שנשמת טהורה. אחותי ערפה היא לא כזאת, היא ממש כמו כל המואביות. לפעמים אני דואגת, איך אמצא חתן.

ויהי היום ואבינו קרא לנו:

- "רות וערפה, בנותי היקרות, הגיע זמןך להתחתן. יש לי הצעה נפלאה עבורך: שני אחים, שניהם נסיכים".

- "איני מכירה בתוכנו שני נסיכים המעניינים בנו?!" אמרתי בתמיהה.

- "הם באים מבית לחם", אמר אבי בנימת הסוס.

- "מה? עבריים?!" הגיבה אחותי ערפה בגעל נפש.

- "הרגענה, הרגענה, הם פה כבר זמן רב ונעשו לגמרי כמונו. יש רעב בארץ ישראל, לכן נסיד עברי מבית לחם ושמו אלימלך בא לגור אצלנו לפני זמן רב, עם אשתו נעמי, ושני בניה מחלון וכליון. לבסוף הוא מת, ונשארה האלמנה ושני בניה".

- "אפשר לסמוך עליהם?" שאלה אחותי.

- "אני עוקב אחריהם כל הזמן. אכן חששתי שיחזרו לארצם. לבסוף מת אלימלך, ובדקתי היטב, שני בניה הם מואביים בדיוק כמונו".

ערפה אחותי קפצה משמחה. אני הייתי מאוד מהרהרת. האם לזה קויתי כל חיי? אבל אצלנו לא מתנכחים עם אבא. גם קיננה בלבי תקונה סודית שאולי בכל זאת תצא מזה ישועה ואורה. מי יודע.

בחגיגות מפארות, אני התחננתי עם מחלון ואחותי ערפה עם כליון. לא הייתי כל כך מאשרת, אך נחמה היתה לי להכיר את אמו, נעמי, אשה אצילית ומפלאה. היינו מדברות הרבה בענייני מוסר ואמונה ומאד נקשרתי אליה. ועוד היתה לי נחמה: למרבה הפלא, גם אחותי ערפה נקשרה אליה.

ואז החלו הצרות: ילדים לא נולדו לנו, ועשר שנים אחרי שהגיעו לארץ מואב מתו מחלון וכליון. פתאום שמתי לב ששמותיהם אינם מבשרים טובות: מחלון כמו מחלה, וכליון מלשון כללה. כמובן, לא השמות קובעים, אבל אחרי שזה קרה, מסתבר שהיה בזה משהו. עכשו כל עתידנו סתום, לא נראה שמישהו מענין להתחתן אתנו, וגם אבינו לא מתענין בנו יותר על המדה.

והנה קרה דבר בלתי צפוי. נעמי קראה לשתינו ואמרה:

- "אין לי מה לעשות כאן, נשארתי אף ורק בשביל בעלי ובני. עתה שהם הלכו לעולמם, אני חוזרת לארץ יהודה".

- "אבל יש שם רעב!" אמרתי. "מה תאכלי?"

- "אל תדאגי", ענתה נעמי, "השם פקד את עמו לתת להם לחם".

- "אני באה איתך", אמרתי.

- "גם אני", הוסיפה ערפה.

נעמי היתה מאוד מפתעת, והאמת היא שאנחנו בעצמנו היינו מפתעות... לא רצינו להחמיץ את ההזדמנות ונצאנו לדרך.

אני מומשיכה

יצאנו לדרך יחד עם נעמי. עזבנו את המקום בו גדלנו כבנות מלכים, והלכנו אל הלא-נודע. באמת לא נודע. מה נעשה בארץ יהודה? אנחנו

לֹא יְהוּדִיּוּת! מַה מוֹשֶׁךְ אוֹתָנוּ לָשֶׁם? אֵינָנוּ יוֹדְעוֹת. אוֹלֵי אִישׁוּיּוּתָה שֶׁל נַעֲמִי? שְׂמָה בְּאֵמַת הוֹלֵם אוֹתָהּ: הִיא כָּל כָּךְ נַעֲיֵמָה, נַעֲיֵמָה בְּמַעֲשֵׂיהָ, בַּעֲלַת אִישׁוּיּוּת קוֹרְנָת. כָּל כָּךְ נִקְשְׁרָנוּ אֵלֶיהָ, עַד שֶׁמֶאֱסָנוּ בְּמוֹאָב וּבְחֶצֶר הַמַּלְכוּת.

אָנוּ הוֹלְכוֹת בְּדֶרֶךְ, וְהִדְרֶךְ כֹּה קָשָׁה כִּי אָנוּ יַחְפוֹת. יִצְאָנוּ בְּעֵנִי גְמוּר וּבְחֶסֶר כָּל, אָבֵל הִרְגָּשְׁנוּ שְׁלֵמוֹת עִם עַצְמָנוּ. הִתְעוֹרַר בְּתוֹכָנוּ רָצוֹן עִמָּךְ לְהִתְגַּיֵּר אָבֵל נַעֲמִי הַצְדִּיקָת לֹא חֲשָׁבָה כֹּן. הִיא הִרְגִּישָׁה שֶׁהִיא עוֹשָׂה לָנוּ עוֹל וּמִנְצֵלָת אוֹתָנוּ:

- "לִכְנֶה שְׁבָנָה, אִשָּׁה לְבֵית אִמָּה, אִין לָכֵן מַה לַּעֲשׂוֹת אֶצְלִי, מְקוֹמְכֵן אֶצֶל אִמְכֵן.

לֹא עָנִינוּ, אֶלָּא תָּלִינוּ בָּהּ עֵינֵינוּ בְּאַהֲבָה.

הִיא הוֹסִיפָה:

- "יַעֲשֶׂה הַשֵּׁם עִמָּכֶם חֶסֶד כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתֶם עִם הַמֵּתִים וְעַמָּדִי, כִּכְּרַ עֲשִׂיתֶן לִי חֶסֶדִים גְּדוֹלִים מְאֹד שֶׁהִתְחַתְּנֶתֶן עִם בָּנִי, וְעַתָּה לוֹיֵתֶן אוֹתִי, אָנִי מְאֹד מַעְרִיכָה אֶת זֶה".
לֹא עָנִינוּ.

- "יֵתֶן הַשֵּׁם לָכֶם וּמִצְאָנָה מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית אִישָׁה. חֲזְרוּ לְמוֹלְדֵיכֶן וְהִתְחַתְּנוּ מִחֻדָּשׁ!" הִיא נִשְׁקָה אוֹתָנוּ וּבִכִּינוּ יַחַד.

- "אֶתְּךָ נָשׁוּב לַעֲמֶךָ. אָנוּ חוֹזְרוֹת אֶתְּךָ לַעֲמֶךָ, אָנוּ רוֹצוֹת לְהִתְגַּיֵּר וְלִהְיוֹת חֵלֶק מֵעַמְּךָ. הִתְאַהֲבָנוּ בְּעַמְּךָ, אָנוּ סוֹלְדוֹת מֵעַמְּנוּ שֶׁלָּנוּ, הַמוֹאָבִים הֵם מְקַלְקָלִים וּמִשְׁחָתִים, וְאַתָּה נַעֲיֵמָה וְשִׁיכָת לָעַם נַעֲיֵם. שְׁמַעְנוּ עַל עַמְּךָ, הָרִי אָנוּ שְׂכָנִים, נִפְגָּשִׁים וּמִכִּירִים, אָנוּ רוֹצוֹת לְהִיוֹת חֵלֶק מֵעַם יִשְׂרָאֵל. אֵינָנוּ רוֹצוֹת לְהִתְחַתֵּן עִם מוֹאָבִי, אָנוּ רוֹצוֹת חֵתֶן יְהוּדִי. לִיהוּדִים יֵשׁ לֵב טוֹב".

- "שְׁבָנָה בְּנוֹתִי, לָמָּה תִּלְכְּנָה עִמִּי, הַעוֹד לִי בָנִים בְּמַעֲי וְהִיוּ לָכֶם לְאֻנָּשִׁים? מִי יִסְפִּים לְהִתְחַתֵּן אֶתְּכֶן!! אָנִי בּוֹדָאִי הִיִּיתִי שְׂמִיחָה לְתֵת לָכֵן

את בני, מעין יבוס, אבל אין לי יותר בנים, וגם אם היו לי היו קטנים מדי. ובאמת לא שיף יבוס, אלא לומר לכן כמה אני אוהבת אתכן ומחבבת אתכן, הלואי ויכלתי לעזר לכן..."

לא הגבנו. בנדאי שאנו רוצות עוד להתחתן, אני צעירה, רק בת ארבעים.

- "שבנה בנותי לכנה, כי זקנתי מהיות לאיש, כי אמרתי יש לי תקוה, גם הייתי הלילה לאיש וגם ילדתי בנים". נעמי פונה אלינו פעם שלישית: אנא שבנה, לו יכלתי לעשות לכן טובה הייתי נשאת, יולדת ילדים, והייתן מתחתנות אתן, אבל זה לא מציאותי.

- "הלחן תשברנה, הלחן תמתנה? עד אשר יגדלו, הלחן תעגנה לבלתי היות לאיש? אתן תחכו? בינתיים תהיו עגונות וכלואות?!

אל בנותי, כי מר לי מאוד מכס, כי יצאה בי יד השם. כואב לי עליכן. בעלי מת, אבל זה שאתן נותרתן כך מכאיב לי יותר מכל, וזה בעווננו. אתן לא עשיתן כל רע, מדוע תסבלו?"

שוב בכינו כלנו יחד. ערפה אחותי חשבה וחשבה, נשקה לנעמי וחזרה למואב, אבל אני נשארתי דבקה לנעמי.

- "הנה שבה ובמתך, אחותך, אל עמה ואל אלקיה. שובי אחרי ובמתך, היא מתנהגת בשכל ובדעת".

- "אל תפגעי בי, אל תתחנני אלי, לעזבך לשוב מאחריך, כי אל אשר תלכי אלך ובאשר תליני אליו. עמך עמי ואלקיך אלקי. אמנם שלש פעמים אמרת לנו שבנה, כמו שדוחים את הרוצה להתגרר שלש פעמים. אבל אני רוצה להתגרר. לא רק עמך יהיה עמי, גם אלקיך יהיה אלקי. אני מקבלת עלי את כל ארחות חייך, אלך רק איפה שמתר לקחת, ואלון רק איפה שמתר ללון.

באשר תמותי אמות ושם אקבר, כה יעשה השם לי וכה יוסיף, כי המות יפריד ביני ובינך. איפה שצריך למסור את הנפש אעשה זאת, ואקבר בארץ ישראל. כמה שאוכל אעשה, כמה שהשם יוסיף לי ויסיע לי, רק המות יפריד בינינו. אני מקבלת הכל בלב שלם".

נעמי הסתכלה עלי וראתה שאני מתאמצת ומתעקשת. היא הפסיקה לנסות לשכנע אותי, חיכה אלי חיוך רחב, הושיטה לי את ידה והמשכנו יחד.

אני אהיה יהודיה!!!

אלקטה בשבולים

סוף סוף הגענו לעיר הקדש בית לחם. חשבתי שנוכל להשתקם בה בשקט ובנענה, אבל לא כן. מסתבר שנעמי היתה מאוד מפרסמת, וכלם הכירו אותה. באשר הגענו לשם, ותהם כל העיר עליהן ותאמרנה: ה זאת נעמי? אמרו זאת בלי נקמנות או שמחה לאיד, אלא מתוך צער גדול. כמובן גם שמחו לבואה, אך בטאו עגמות נפש, ולבי נצבט בקרבי. נעמי השיבה בענה: "אל תקראנה לי נעמי, קראן לי מרא, כי המר שדי לי מאוד. השם סבב לי צרות רבות, אבל איני מתלוננת, אלא מקבלת עלי את הדין שאני גרמתי לעצמי. אל נא תרחמו עלי, מגיע לי. אני מלאה הלכותי, וריקם השיבני השם, למה תקראנה לי נעמי, והשם ענה בי ושדי הרע לי. אין זה מקרה, אין מקרה. זה מהשם, אבל הכל לפי חטאי".

מצאנו בבית לחם פנה שקטה לגור בה, אבל אז נצבה לפנינו בעיה קשה: מה נאכל?

- "שְׁמַעִי, רות הִיקְרָה", אָמְרָה לִי נַעֲמִי, "יֵשׁ לִי פֶה קָרוֹב מִשְׁפָּחָה, אִישׁ גִּבּוֹר חֵיל מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וְשָׁמוֹ בְּעִזִּי".
- "זֶהוּ הַשּׁוֹפֵט שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל, אַבְצָן!"
- "נִכּוֹן מְאֹד".
- "אֲזוֹ אוֹלֵי נִפְנָה אֵלָיו לַעֲזָרָה?" הֲצַעֲתִי.
- "לֹא. אֵינִי רוֹצָה לְהִטְרִיחַ, אֲנִי לֹא יוֹדַעַת מַה הַיָּחִס שְׁלֹו אֵלָי, וּבְמִיחָד אֵלָיִךְ, שְׁאֵת גִּיּוּרַת מַעַם זָר. הַכֹּל כָּרוּךְ בָּאֵי נַעֲיֻמוֹת גְּדוֹלָה, אֵינִי רוֹצָה טוֹבוֹת, אֵינִי רוֹצָה לְהִזְדַּקֵּק לְבָרִיּוֹת, אֵינִי רוֹצָה צָדָקָה".
- "אָבֵל לָמָּה בַּעֲזוֹ מַעֲצָמוֹ לֹא פָנָה אֵלָיִךְ לְהַצִּיעַ עֲזָרָה? הֲאִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ שְׁהִנְעֵתִי?"
- "יִוְדָאִי הוּא יוֹדֵעַ. כָּל הָעִיר יוֹדַעַת. אָבֵל בְּדִיוֹק הַיּוֹם נִכְטְרָה אֲשֶׁתּוֹ, וְיֵשׁ לוֹ דְּבָרִים אַחֲרִים עַל הָרָאשׁ. אַגַּב, הוּא כָּבֵר בְּעַצְמוֹ מִבְּגָד, בֶּן שְׁמוֹנִים, הַשֵּׁם יֶאֱרִיד זָמִינוֹ וְשִׁנּוּתֵיוֹ".
- "אֲזוֹ יֵשׁ לִי רַעֲיוֹן! עֲכָשׁוֹ תַּחֲלַת קָצִיר שְׁעוּרִים, אֵלֶכָה נָא וְאֶלְקָטָה בְּשִׂבְלִים".
- "לֹאֲתָ אֲנִי מִסְפִּימָה. לָקַטְתָּ זֶה לֹא כְּמוֹ צָדָקָה רְגִילָה, זֹו חוֹבָה גְּמוּרָה לַתֵּת לָנוּ הָעֲנִיִּים, זֶה שְׂנִיד לָנוּ בְּדִין. אָבֵל הַגִּידִי: אֵת, בֵּית מֶלֶךְ, לֹא תִתְּבִישִׁי לְלַקֵּט כְּמוֹ עֲנִיָּה?"
- "נַעֲמִי הִיקְרָה", צַחֲקָתִי, "אֲנִי כָּבֵר לֹא בֵּית מֶלֶךְ! אֲנִי הַתְּגִיֶּרֶתִי וְנוֹלְדָתִי מִחֲדָשׁ. אֲנִי בָּזָה לְאוֹתוֹ עִם בּוֹ נוֹלְדָתִי וּכְבָּר אֵינִי שִׁיכָת לוֹ. עֲכָשׁוֹ אֲנִי עֹבְרָה וְשִׁמְחָה בָּזָה גַם אִם אֲנִי עֲנִיָּה".
- נַעֲמִי מְאֹד הִתְרַגְּשָׁה וְנִשְׁקָה אוֹתִי.
- "וַיִּמָּה יְהִיָּה, רות, אִם לֹא תִמְצָאִי חֵן בְּעֵינַי שְׁאֵר הַמְּלָקָטִים, שְׁיִגִּידוּ: הַלָּקַט הוּא בְּשִׁבִּיל הָעֲנִיִּים שְׁלָנוּ, בְּגִי מְקוּמָנוּ, מַה הַזָּרָה הַזֹּאת נִדְחָפֶת בִּינֵינוּ?"

- "אז אני אסתלק. אלקטה בשבלים אחר אשר אמצא חן בעיניו. אני לא רוצה שישתכלו עלי בעין עקמה, גם אם מגיע לי".
- "בסדר, לכי בתי".

וְהָיָה בַּעֲזוֹ בָא

לאחר שחמותי נעמי הסכימה, הלכתי לאיזה שדה, והתחלתי לאסוף שבלים אחרי הקוצרים. אין לי משג של מי השדה הזה, אף אין זה משנה: רבונן של עולם נתן לנו, העניים, את הלקט.
לפתע אני רואה אנשים סביבי מתרגשים ומתלחשים:
- "הנה בעז בא מבית לחם!"

איזה מקרה לא יאמן! זה בדיוק השדה של בעז אשר למשפחת אלימלך שנעמי ספרה לי עליו! כמובן אין מקרים, הכל מן השמים, ומה שאנשים קוראים מקרה – זה דבר שאיננו מבינים את סבותיו, אף הכל מהשם.
כנראה זה נדיר שבעז בא לשדה שלו. על כל פנים, שבעה ימים הוא ודאי לא בא, שהרי הנה אבל וזה היום בו קם מאבלו. גם זהו מקרה, על פי ההשגחה האלהית, שבעז הגיע בדיוק בשעה שאני נמצאת. אבל מה זה משנה, אני ממשיכה במלאכתי ללקט שבלים.
בעז אומר לקוצרים: "השם עמכם".
והם משיבים לו: "יברכך השם".

והנה אני רואה שבעז מסתכל לעברי ושואל עלי. אין לי משג מה הוא והאחראי על הקוצרים מדברים ביניהם, ואני מקוה שלא יגרשו אותי.
בעז נגש אלי ואני די לחוצה.

- "השם עמך, בתי, שמעתי שאת נערה מואבית ושפאת עם נעמי משדה מואב".

- "יְבָרְכֶךָ הַשֵּׁם, אֲדוֹנִי, אֲבָל אֲנִי כָּבֵר לֹא מוֹאֲבִיָּה, הַתְּגִירְתִּי".
- "זֶה מְאֹד מְשֻׁמָּח, וַיֵּשֶׁר כּוֹחַד! נֹאמַר לִי שָׂאתָ פֶה מִהַבְּקָר וּבִקְשָׁתָּ רְשׁוּת לְלָקֹט. לָמָּה בִקְשָׁתָּ רְשׁוּת? הֲלָקֹט שֶׁנָּדָּךְ לָכֶם בְּזָכוֹת".
- "אֲנִי יוֹדַעַת, אֲדוֹנִי, וּבְכָל זֹאת רָצִיתִי לְבַקֵּשׁ רְשׁוּת".
- "אֲנִי מְאֹד מַעְרִיף זֹאת, בְּתִי, בְּנֹדָאִי אֶת שׁוֹאֲלָתָא אֶת עֲצָמָךְ לָמָּה שְׁאֲלָתִי אֶת הָאֲחֵרָאִי עַל הַקּוֹצְרִים מִי אֶת. חֲלִילָה אֵינִי שׁוֹאֵל עַל כָּל נַעֲרָה שְׁבָאָה לְלָקֹט, אֲלָא לָרַגַע הַבְּחִנְתִּי בָּךְ וְרָאִיתִי כִּמָּה צְנוּעָה אַתָּה. לְצַעֲרָנוּ כָּל הַנְּשִׁים מִתְּכּוֹפְפוֹת לְפָנַי בְּאֶרֶץ לֹא צְנוּעָה, וְאַתָּה יוֹשֶׁבֶת וּמִלְקֻטָּה. כָּל הַנְּעָרוֹת מְשַׁחֲקוֹת עִם הַקּוֹצְרִים וְאַתָּה מְצַנְעֶת אֶת עֲצָמָךְ".
- "כֵּן, אֲדוֹנִי", הִשְׁבַּתִּי מִבִּישָׁת, "עֲתֵה אֲנִי קֹצֵת נָחָה, לְקִרְאָת חֲזָרְתִי הַבִּיתָה".
- "רָאִי, בְּתִי, גֵּשׁ לִי בִקְשָׁה מִמֶּךָ. אֵל תֵּלְכִי לְלָקוֹט בְּשָׂדֵה אַחֵר, אֵל תַּעֲבֹרִי מִפֶּה, אֲלָא תִדְבְּקִי בַנְּעָרוֹת. הַשָּׂאֲרִי כָּאֵן, אֲנִי שְׂמֵחַ שְׁבָאתָ וְאַשְׂמַח לְעֹזֹר לָךְ. לִי זֶה לֹא מִשְׁנָה אִם הָיִית פֶּעַם מוֹאֲבִיָּה, עֲכָשׁוּ אֶת מִשְׁלָנוּ, כְּמוֹ כְּלָנוּ".
- "תּוֹדָה רַבָּה אֲדוֹנִי, בְּמָה זָכִיתִי?"
- "גַּם בִּקְשָׁתִי מִן הַנְּעָרִים שֶׁלֹּא יִטְרִידוּ אוֹתָךְ. וְאִם תִּהְיִי צְמָאָה לְכִי אֵל הַפְּלִים וּשְׂתִי בְּמָקוֹם שֶׁהַנְּעָרִים שׁוֹאֲבִים. קָחִי בְּעֲצָמָךְ, אֵל תִּנְחִי לַנְּעָרִים שֶׁיָּבִיאוּ לָךְ".
- נִפְלְתִי עַל פְּנֵי וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי.
- "מִדּוּעַ מִצָּאִיתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְהַכִּירָנִי וְאַנְכִי נִכְרִיָּה?"
- "סִפְרוּ לִי כָּל מָה שֶׁעָשִׂיתָ עִבּוֹר חֲמוּתָךְ, שֶׁעֲזַבְתָּ אֶת אֲבִיךָ וְאִמָּךְ וְאַרְצְךָ מוֹלְדְּתֶךָ, וְהִלַּכְתָּ אֵל עִם אִשָּׁר לֹא הִכְרַתָּ תְּמוּל שְׁלֹשׁוֹם. וְשֵׁלֶם הַשֵּׁם פְּעֻלָּתְךָ וְתִהְיִי מִשְׁכַּרְתְּךָ שְׁלָמָה מִעַם הַשֵּׁם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִשָּׁר בָּאת לְחִסּוֹת תַּחַת כְּנָפָיו".

אני מקשיבה נדהמת.

- "בתי, בעיני הדבר הכי גדול בעולם, זה חסד. את בת מלך, יכלת לחזר להיות בת מלך עם עשר וכבוד, אבל העדפת להתלוות לחמותך, ובסוף החלטת להתגיר. בעולם מעריכים בני אדם על פי חשיבותם ומעמדם, אבל לרבוננו של עולם יש קנה מדה אחר".

- "אמצא חו בעיניך אדוני, כי נחמתני וכי דברת אל לב שפחתך. אני מודה לך מאוד שעודדת אותי, שחזקת כוחי, שבטאת הערכה כלפי, שדברת אלי בנעימות. ואנכי לא אהיה כאחת שפחותיך, אני אפלו לא ראוייה להיות כאחת משפחותיך, ואתה מתיחס אלי כל כך יפה!"

בַּעַז אִישׁ חָסֵד

המשכתי ללקט, והנה הגיע זמן הארוחה, הקוצרים התישבו לאכל. בעז נגש אלי:

- "בתי, את מזמנת לאכל, אנא קחי לחם וטבלי אותו בחמץ". זה קצת מביך אותי, כי על פי רב לא מזמינים את העניים לאכל. אבל כנראה היחס המיוחד הוא מפני שנעמי היא קרובה שלו. אז למה הוא לא מזמין אותה ממש ונותן לה בית ומזון? אני יודעת. וממילא נעמי לא היתה מסכימה, היא לא רוצה לחיות ממתנת בשר ודם. לקט, זה משהו אחר, זה שיך לעניים, השם נתן לנו.

הוא אפלו צבט לי קלי, כלומר הכין לי צנים. ישבתי בצד הקוצרים כדי לאכל. לא מולם כדי שלא יסתכלו בי, וגם לא מאחוריהם כדי שאני לא אסתכל בהם.

קבלתי הרבה אכל, אכלתי לשבע ואפלו נשאר לי. קמתי שוב ללקט. והנה בעז נגש לקוצרים:

- "גם בין עמרים תלקט ולא תכלימוה. כלומר, גם אם בטעות היא מלקטת היכן שאין העניים רשאים ללקט – העלימו עין, שתקו, ואל תאמרו לה דבר.

והוא מוסיף:

- "תשכחו חטים בכונה. עשו את עצמכם פאלו שכחתם, הפילו פאלו בטעות לקט רב יותר, כדי שיהיה לה מה לקחת".

עבדתי קשה ולקטתי עד הערב. הוצאתי את הגרעינים כדי שלא אצטרך לסחב על גבי גרמות, ובסוף היתה לי איפה שעורים. זה הרבה מאוד! אם אינכם יודעים, איפה היא עשרה עמרים, ולמר הוא מזון ליום אחד. אם כן, לקטתי עבורי ועבור נעמי מספיק לחמשה ימים!

חזרתי העירה, הראיתי לנעמי מה שלקטתי, וכן נתתי לה מה שנשארו לי מן הארוחה שנתן לי בעז.

- "ברוך השם, זה אדם עם לב טוב, לא בזה אותך ולא גרש אותך על אף מוצאך המואבי", אמרה נעמי, "מי הוא?"

- "קוראים לו בעז, והוא עשה חסד רב עמדי. במקרה הגעתי לשדה שלו, אבל אני יודעת שאין מקרה, הכל השגחה אלקית".

- "כן", אמרה נעמי בחינה רחב, "ברוך הוא להשם אשר לא עזב חסדו את החיים ואת המתים. בעז לא עזב חסדו, ומעל הכל השם לא עזב חסדו. 'עם המתים' כונתי לאלמנות של המתים – אני זאת.

קרוב לנו האיש", המשיכה נעמי, "מגואלנו הוא, הוא קרוב משפחה והוא חייב לגואלנו".

ושוב אני שואלת את עצמי: אז למה הוא לא נותן לנו אכסניה מכבדת? כנראה הוא לא נחפז, הוא רוצה לבחון, לבדק, לחקור, ואז הוא יחליט את ההחלטה הנכונה.

- "כן, נעמי", אמרתי, "הוא אמר לי שכל זמן הקציר אדבק בנערים שכלו..."

- "את מתכוננת בנערות".

- "כן כן, ודאי".

- "אם כן, בתי, צאי עם נערותי ואל תלכי לשדה אחר, בו אי אפשר לדעת מה יקרה. אצלו את בטוחה".

וכך נהגתי, והמשכתי ללקט עד סוף הקציר, כלומר שלושה חודשים. מה יהיה? ימים נגידו.

ח התכנית הנועזת

נעמי נגשה אלי ואמרה בכבד ראש:

- "רות, בתי, הלא אבקש לך מנוח אשר ייטב לך. אני מחפשת עבורך מנוח, פתרון טוב עבורך: נשואים".

- "נשואים?! מי יסכים להתחתן אתי?!"

- "בעז. הוא קרוב משפחה שלך".

- "בעז?! מה פתאום שופט מכבד בישראל יסכים להתחתן עם אלמנה עניה, שהיא גם גיורת?! הרי לקטתי בשדה שלו כשלושה חודשים, ואם

היה רוצה, כבר היה פונה אלי!"

- "נכון, הוא לא פנה. אולי לא חשב על זה, או שהוא עסוק, או שלא העז, לכן את צריכה להעז ולזום".

- "אני?! מה? אגש אליו ואציע לו את עצמי?!"

- "יותר מזה", אמרה נעמי בשקט. "חשבתי הרבה זמן על תכנית: הלילה הוא זורה בגרן השעורים".

- "פלילה? הרי זורים ביום".

- "נכון. אבל ביום הוא עסוק מאוד בעבודה בשופט ישראל, לכן הוא זורה בלילה. ונדאי הוא זל לקחת פועלים, אבל הוא רוצה שיהיה לו בעצמו חלק במצות ישוב הארץ, לכן הוא יישן בגרן".

- "ואז?"

- "ורחצת וסכת ושמית שמלותיך עליך וירדת הגרן. טבלי, התקדשי, קחי שמלת שבת שלך".

- "מה? אלו לשם באמצע הלילה בשמלת שבת?! כלם יראו אותי וזה יוציא לי שם רע!"

- "אל תדאגי, אני אהיה איתך. הקשיבי לתכנית: קדם כל אל תלבשי פה את שמלת השבת, אלא קחי אותה איתך ושם תלבשי, ולכי לשם בבגדים רגילים. אל תלכי לשם באמצע הלילה, זה מסכן וגם מעורר חשד, אלא לכי מבעוד יום ושבי בצד. אל תיודעי לאיש עד פלותו לאכל ולשתות. כשיגמר לאכל, גשי אליו".

- "ואציע לו נשואין?!"

- "כן, זה הזמן. תגלי איפה הוא נמצא, תציעי לו לשאת אותך לאשה, והוא יגיד לך את אשר תעשין. אל תדאגי, אני אהיה איתך ברוחי. במעמד זה הוא כבר לא יוכל להתחמק ולהשליך מעצמו את האחריות. הוא קרוב משפחה, זו חובתו".

- "זה נועז!"

- "מאוד נועז, אך אין בררה. אם תחכי לנס מן השמים, שערותיך ילבינו עד יום מותו. דברים חשובים יש לזם. יש פתגם עממי: הברז הולך בראש משפל אבל עיניו מסתכלות כלפי מעלה. הוא צנוע וענו, אבל עליו לדאג למזונו ומזונות ילדיו, לכן הוא בולש כל הזמן לכל הפונוגים".

- "ברז... ברז... אבל איפה שמענו יזמה כזו?"

- "שמענו, שמענו: בנות לוט, לאה, תמר. ונדאי את זוכרת".

- "אבל יש אסור יחוד, איך אהיה לבד אתו?"
- "יפה שאלת. כיון שאת רוקה, אין אסור יחוד. אני מתארת לעצמי שבבוא היום חכמים יגזרו גם על כך, אך לעת עתה אין אסור".
- "קשה לי..."
- "נכון, אבל חפינו די זמן. בהתחלה חשבתי שבעז מתנהג יפה כלפיך כי הוא בודק אפשרות להתחתן, אך לא כן, אלא מפני שיש לו ילב טוב. נגמרה תקופת הקציר, נגמר הקלט. אין יותר סכוי לפגוש אותו. עתה יש להם".
- "כל אשר תאמרי אלי אעשה".
- החלטה קשה וצריך אומץ רב. אבל כמו שהיה לי אומץ לעזוב את ארצי ובית אבי, וכמו שהיה לי אומץ להתגרש – יהיה לי אומץ לעשות זאת. קבלתי אשור מוסרי ורוחני מנעמי, ואני נגשית אל מלאכת הקדש.

מי את?

- "מי את?" שאל אותי בעז כאשר ראה אותי. "אנכי רות אמתך. ופרשת כנףך על אמתך, כי גואל אתה". אני מבקשת שתפרס כנפיך עלי, כלומר שתבססה ראשי תחת טליתך, תחת החפה, תתחתן אתי".
- דברתי בעדינות ובנחישות. איך הוא נגיב?
- "ברוכה את להשם, בתי".
- אכן כבדה נגלה מלפי. הרי היה יכול לקלל ולגרש אותי, ואז לאן הייתי הולכת?
- כנראה הבין שאני צודקת ושהוא לא התנהג כראוי, והודה על האמת. אכן נעמי הדריכה אותי נכון: עושים מעשה נועז כאשר יודעים שבסופו של דבר הצד השני יודה שהיה מצידי. זה מה שעשו בנות לוט עם

אַבְיָהוֹן, זֶה מָה שֶׁעָשִׂיתָ לָאָה אֲמֵנוּ עִם יַעֲקֹב אַבִּינוּ, זֶה מָה שֶׁעָשִׂיתָ תָּמָר
עִם יְהוּדָה.

- "בְּרוּכָה אַתְּ, בְּתִי. 'הֵיטִבְתָּ חֶסֶדְךָ הָאֲחֵרוֹן מִן הָרָאוּשׁוֹן, לְבִלְתִּי לָכֶת
אֲחֵרֵי הַבְּחוּרִים, אִם דָּל וְאִם עָשִׁיר'. קִדְּמְ עֲשִׂיתָ אֵתִי חֶסֶד אֶחָד, שְׁזָכִיתִי
לְרֵאוֹת אִשָּׁה כָּל כֶּךָ רְצִינִית שֶׁעוֹזֶזֶת מַעֲמָד שֶׁל נְסִיכָה כְּדֵי לְלוּוֹת אֶת
חֲמוּתָהּ, וְאַחֵר כֶּךָ מִתְגַּיֶּרֶת. הֲרִי אֲנִי אָדָם זָקֵן וְיָמָה מְשַׁלַּח אוֹתִי? לְרֵאוֹת
אֲנָשִׁים כֹּה טוֹבִים! בְּדוֹר הַזֶּה לֹא כָּלָם צְדִיקִים, וְהִנֵּה רָאִיתִי מְאוּר זֹרֵחַ.
וְחֶסֶדְךָ הַשֵּׁנִי עוֹד יוֹתֵר גָּדוֹל: אֶת רוּצָה בִּי כָּתַתְּ, וְחֲרִי אֶת צַעֲרָה וְאֲנִי
זָקֵן. לֹא הִצַּעַתִּי לָךְ נְשׂוּאִים, כִּי חֲשַׁבְתִּי שֶׁתִּצְחָקִי לִי. בְּדָרְךָ כָּלָל אִשָּׁה
צַעֲרָה מַעֲדִיפָה צָעִיר עָנִי עַל זָקֵן עָשִׁיר. 'וְעַתָּה בְּתִי אֵל תִּירָאִי, כָּל אֲשֶׁר
תֹּאמְרִי אֶעֱשֶׂה לָּךְ, כִּי יוֹדַע כָּל שַׁעַר עֲמִי כִּי אִשְׁתָּ חֵיל אֶתִּי'. אֲנִי מְסַכִּים
לְהִתְחַתֵּן אִתְּךָ. אֵל תִּפְחָדִי אִם אֲנָשִׁי הָעִיר יִנְסוּ לְהַנִּיא אוֹתִי מִמִּפְחַשְׁבְּתִּי,
כָּלָם מַעֲרִיכִים אוֹתְךָ וְיוֹדְעִים שֶׁאַתְּ אִשְׁתָּ חֵיל. וּמִמִּילָא מָה שֶׁחֲשׁוֹב לִי
זֶה 'שַׁעַר עֲמִי', כְּלוּמָר הַסִּנְהֶדְרִין, וְהֵם מוֹקִירִים אוֹתְךָ עַד מְאוּד".
נִשְׁמַתִּי לְרוּחָהּ.

יֵשׁ רַק בְּעֵינָה אַחַת שֶׁעוֹד צָרִיךְ לִפְתֹּר. קִצֵּת נִלְחָצְתִּי...
אַבֵּל נִתְאַזָּר בְּסִבְלָנוֹת וְנִשְׁמַע.

מִי הַגּוֹאֵל

כָּל כֶּךָ שֶׁמִּחְתִּי שִׁבְעָז הַסִּכִּים לְהִתְחַתֵּן אִתִּי. הֵייתִי מוּצָפֶת אֲשֶׁר כְּמוֹ
שֶׁלֹּא הֵייתִי כָּל חַיִּי. חֲשַׁתִּי שֶׁאֲנִי עֹפָה לְשָׁמַיִם. רַק עֲנָנָה קִלְהָה הַקְדִּירָה
אֶת הַשָּׁמַיִם... בַּעַז אָמַר לִי שֶׁיֵּשׁ בְּעֵינָה:
- "רָאִי, רוּת, אֲמַנָּם אֲנִי הַגּוֹאֵל אֲבֵל יֵשׁ גּוֹאֵל קְרוֹב מִמֶּנִּי. יֵשׁ קְרוֹב
מִשְׁפָּחָה יוֹתֵר קְרוֹב לָךְ, וְיֵשׁ לוֹ זְכוּת קְדִימָה לְהִתְחַתֵּן אִתְּךָ".

שִׁמְחָתִי שֶׁהוּא לֹא קוֹרֵא לִי בִּתְּי, אֶלָּא רות.

- "מִי?" שֶׁאֶלְתִּי בְּדָאָה.

- "אֶסְבִּיר לָךְ: אָבִי זָכְרוֹנוֹ לְבִרְכָּה הִיא שְׁלֵמוֹן, וְאֶלִּימָלֶךְ זָכְרוֹנוֹ לְבִרְכָּה, אָבִיו שֶׁל מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן, הִיא אַח שֶׁל אָבִי. אִם כֵּן, אֲנִי רַק בֶּן דּוֹד שֶׁל מַחְלוֹן בַּעֲלֶךְ זָכְרוֹנוֹ לְבִרְכָּה, אֲבָל יֵשׁ עוֹד אַח לְשֵׁלֵמוֹן וְלֶאֱלִימָלֶךְ וְשִׁמוֹ טוֹב, וְהוּא דוֹד שֶׁל מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן. דוֹד יוֹתֵר קָרוֹב מִבֶּן דּוֹד."

- "יֵשׁ סִבּוֹי שֶׁהוּא יִרְצָה בִּי?"

- "זֶה הוֹלֵךְ יַחַד עִם הַשְּׂדוֹת שֶׁל אֶלִּימָלֶךְ, שְׂדוֹת גְּדוֹלִים."

- "אֲנִי מֵתְחִילָה לְהִבִּין..."

- "אֲנִי, יֵשׁ עוֹד אַח לְאֶלִּימָלֶךְ, וְהוּא אָבִיו שֶׁל חוֹתָנְתְּךָ נַעֲמִי."

- "אִם כֵּן, נַעֲמִי הִיָּתָה אַחֲרִיטָה שֶׁל בַּעֲלָהּ אֶלִּימָלֶךְ?"

- "נָכוֹן. עַל כָּל פְּנִיִּים, הוּא לֹא מַעֲנִין לְהִיּוֹת גּוֹאֵל. לֹא מִשְׁנָה לְמָה."

- "וַיִּמָּה יִהְיֶה עִם דּוֹדְךָ, טוֹב?"

- "אֵל תִּדְאָגִי, מָחָר אֶטְפֹּל בָּהּ. אִם טוֹב יִרְצָה לְגָאֵל אוֹתְךָ – שְׂיִגְאֵל, וְאִם לֹא – אֲנִי אֶגְאֵל, אֲנִי מִבְּטִיחַ לָךְ. וְעוֹד מִשְׁהוּ, רות, אֲנִי הוֹשִׁיטִי לִי אֶת הַמִּטְפַּחַת שֶׁלְּךָ."

נִתְּתִי לוֹ, וְהוּא שִׁפְךָ בְּתוֹכָהּ שְׁעוֹרִים. הַבְּנִיתִי, זֶה כִּדִּי שֶׁהִבְרִיּוֹת לֹא יִתְמָהּוּ לְרֵאוֹת אוֹתִי חוֹזְרֵת בְּיָדִים רִיקוֹת, אֶלָּא יִחְשְׁבוּ שֶׁהִלְכְּתִי לְלִקְטָה.

חֹזְרֵתִי הַבִּיָּתָה וְסִפְרֵתִי הַכֹּל לְנַעֲמִי חֲמוּתִי.

- "מָה הַמַּעֲבָב, בִּתְּי? רְנוּקָה אוֹ מֵאֲרִסֶּת?"

סִפְרֵתִי לָהּ אֶת הַכֹּל בְּאַרְכִּיכוּת, וְגַם נִתְּתִי לָהּ אֶת הַשְּׁעוֹרִים.

- "עֲכָשׁוּ שְׂבִי, בִּתְּי, וְחִכִּי לְרֵאוֹת אִידָּךְ יִפֹּל דְּבָר, כִּי בַּעַז לֹא יִשְׁקֹט עַד אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מָה שֶׁהִבְטִיחַ. וַיִּמָּה שֶׁהוּא מִבְּטִיחַ, הוּא מְקִיִּם."

בְּסִדֵּר, אֲנִי מַחֲכָה בְּלֵב מְלֵא תִקְוָה וְגַם חֲשָׁשׁוֹת. יוֹתֵר תִּקְוָה מֵאֲשֶׁר חֲשָׁשׁוֹת...

בפני הסנהדרין

- למחרת בבקר, אמר לי בעז :
- "רות, בואי גלף לשער העיר, לסנהדרין".
- "למה סנהדרין? וכי צריך סנהדרין כדי להתחתן? גם קדם הזכרת אותו".
- "את צריכה לדעת דבר חשוב: כדי להתחתן אתך אני צריך אשור מיחד".
- "למה? כי אני גיורת?"
- "לא, גיורת היא ככל בת ישראל כשרה, אלא בגלל שאת ממוצא מואבי".
- "ואז מה?"
- "נדאי למדת מה שכתוב בתורה: 'לא יבוא עמוני ומואבי בקהל השם'. גם אחרי גיור, עד עולם".
- "אוי לי, אז אני אבודה".
- "לא, כתוב 'מואבי ולא ימואבית'. לך מתר".
- נשמתי לרוחה.
- "מכל מקום, רות, בשביל זה צריך סנהדרין, כי זה דבר מאוד נדיר, ואנשים אינם יודעים שמואביה מתרת, והם עלולים לשאל שאלות".
- התקרבנו לשער העיר, והנה אמר לי בעז :
- "הנה הגואל, ושמו טוב, עובר".
- "איך הוא ידע לבוא בדיוק עכשו...?"
- "זה מעשה השם", חיד בעז, "אני עשיתי את שלי, את עשית את שלך, נעמי עשתה את שלה, ואז הקדוש ברוך הוא עשה את שלו".
- בעז פנה אליו :

- "סורה, שָׁבָה פֹּה, פְּלוּנִי אֶלְמוֹנִי".

הוא התישב.

בעז לקח עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים מִזִּקְנֵי הַסֵּנְהֶדְרִין, וְאָמַר לָהֶם: "שְׁבוּ פֹה". גַּם הֵם הִתְיַשְׁבוּ.

- "בעז", שְׁאֵלָתִי, "בְּשִׁבִיל מַה עֲשָׂרָה תִּלְמִידֵי חֲכָמִים אֵלֶּה?"

- "נו... בְּשִׁבִיל הַחֲתָנָה שְׁלֵנוּ. צָרִיד עֲשָׂרָה לַחֲפָה וְלִסְעוּדַת מִצְוָה".

קִרְנָתִי מֵאֲשֶׁר. אָבֵל הַחֶלֶק הַכִּי קָשָׁה עֲדִין לְפָנֵינוּ.

בעז פָּנָה לְגוֹאֵל:

- "שִׁמְעֵה, דּוֹדֵי הַיָּקָר, יֵשׁ חִלְקָת שְׂדֵה שְׁהִיְתָה שְׁיִכֶּת לְאַלְימְלָךְ אַחִיד, דּוֹדִי, וְנַעֲמִי מְכַרָּה אוֹתָהּ עֶקֶב מִצוּקָתָהּ הַכִּלְפָּלִית. אִם אַתָּה רוֹצֶה לְגָאֵל אוֹתָהּ, מַה טוֹב, וְאִם אֵינְךָ רוֹצֶה – אָמַר לָנוּ וְאֵנִי אֶגְאֹל, כִּי אֲנִי הַגּוֹאֵל אַחֲרֶיךָ בְּתוֹר".

- "בְּסֹדֶר, אֲנִי אֶגְאֹל", אָמַר טוֹב.

- "אָבֵל יֵשׁ אוֹלֵי דָבָר שְׁאֵינְךָ יוֹדֵעַ: אִם אַתָּה מַחְלִיט לְגָאֵל אֶת הַשְּׂדֵה, אַתָּה גַּם מִתְחַיֵּב לְהִתְחַתֵּן עִם רוֹת הַמּוֹאֲבִיָּה כְּדֵי לְהַקִּים שֵׁם לְבַעֲלָהּ הַמֵּת".

לְמִדָּתִי עַל זֶה, זֶה נִקְרָא מִצְוַת יְבוּם. אֲמַנָּם זֶה לֹא בְּדִיוֹק יְבוּם, כִּי בְּעָלִי הַמְּנוּחַ אֵינוֹ אַחִיו שֶׁל בְּעֵז אֶלָּא אַחֲנֵנוּ, וְאֵנִי גִיּוֹרֶת, אֶלָּא דּוֹמָה לְיְבוּם, כִּמוֹ הַסְּפּוּר שֶׁל יְהוּדָה וְתָמַר. אָבֵל לָמָּה הוּא קוֹרָא לִי מוֹאֲבִיָּה? אֲנִי כָּבֶר לֹא מוֹאֲבִיָּה, אֲנִי גִיּוֹרֶת! בֵּת יִשְׂרָאֵל כְּשָׂרָה! אֶלָּא כְּנֶרְאָה, זֶה מִפְּנֵי שֶׁהוּא אִישׁ אֲמָת, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לְהִסְתִּיר פְּרֻטִּים, אוֹ אוֹלֵי כְּדֵי לְהִרְתִּיעַ אֶת טוֹב... - "אִם כֶּכָּה", אָמַר טוֹב, "לֹא אוֹיֵכֶל לְגָאֵל לִי, פֶּן אֲשַׁחֲיֵת נִחְלָתִי, גָּאֵל לָךְ אַתָּה".

- "מַה הוּא מִתְכַּנֵּן כְּשֶׁאוֹמֵר: 'פֶּן אֲשַׁחֲיֵת נִחְלָתִי...'?" שְׁאֵלָתִי בְּלַחֵשׁ אֶת נַעֲמִי.

- "אינך מבינה! לא יאה לו ולא נאה להתחתן עם גיורת, במיוחד מואבית. אבל ברוך השם, בעז הוא אדם גדול ואינו חושש מכל אלה". כמה אני מאשרת, מוצפת שמחה.

- "אני הענייה, המסכנה, והוא בעז שופט ישראל, גדול הדור, מתחתן אתי!"

- "את לא כל כך גדלה ומסכנה", אמרה לי נעמי בחיור, "מלב עונה את שוכחת שאת נסיכה בת מלך, אלא שותרת על הכל כדי ללוות אותי ולהתגיר".

ח הכל מסתדר

טוב החליט שלא להתחתן אתי, אני עומדת להתחתן עם בעז, והנה אני רואה שבעז פותח את נעלו.

- "מה זה אמור להיות?" אני לוחשת לנעמי.

- "כך עושים קנן. בעז נותן לטוב את נעלו, וטוב נותן לו אותך".

- "מה, אני שנה נעל?..." שאלתי בחיור.

- "נדאי שלא, את שנה עולם ומלואו. זה נקרא 'קנן סדר'. טוב עוד יחזיר את הנעל לבעז, אל תדאגי..."

טוב פונה אל בעז.

- "קנה לך".

בעז מושיט לטוב את נעלו, ופונה לזקנים ולכל העם:

- "עדים אתם היום כי קניתי את כל אשר לאלימלך ואת כל אשר לכליון ומחלון מיד נעמי".

כנראה שכל נקבע, שנעמי היא היורשת, או שהירשה נתנה לה במתנה. האמת שענן הרכוש לא מטריד אותי, אבל מה אתי?

בעז ממשיך:

- "וגם את רות המואביה אשת מחלון קניתי לי לאשה להקים שם המת על נחלתו, ולא יפרת שם המת מעם אחיו ומשער מקומו. עדים אתם היום".

כל העם אשר בשער והזקנים אמרו:

- "עדים! יתן השם את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתיהן את בית ישראל, ונעשה חיל באפרתה, וקרא שם בבית לחם. ויהי ביתך כבית פרח, אשר ילדה תמר ליהודה מן הזרע אשר יתן השם לך מן הנערה הזאת".

הבנתי מה הם אומרים. גם אצל רחל ולאה הנשואים היו ספור מסבך, וגם הספור של תמר היה מסבך.

מי יבין דרכי השם, איך הוא מוציא אור מחשך, טוב מרע.

אני מודה לך רבוננו של עולם על החסד שעשית לי, אלו פי מלא שיחה פנים, איני מספיקה להודות.

עקשו אני מחכה בכליון עינים לחתונה.

אני מתחתנת

קשה להאמין, התחתנתי! אני המסכנה והעלובה, הענייה והגיוורת המואביה, אני שבתחתית המדרגה, התחתנתי עם האדם הכי גבוה של עם ישראל, עם בעז שהוא השופט! לא יאמן, אני שטופת אשר.

ויש לי עוד בשורה טובה: אני בהריון. איזה נס! הרי כאשר הייתי נשואה עם מחלון לא נולדו לנו ילדים, והנה כאשר אני נשואה עם בעז הזקן אני בהריון!

וַיֵּשׁ גַם בְּשׁוּרָה רָעָה: בְּאוֹתוֹ לַיְלָה שֶׁהִתְחַתְּנָתִי עִם בְּעָז, בְּעָז נִפְטָר...
כְּמוֹכָן הִיִּיתִי מְאוּד שְׁבוּרָה, לָקַח לִי זָמַן רַב לְהִנָּחֵם. אֲמָנָם בְּעָז הָיָה זָקָן,
בֶּן שְׁמוֹנִים, אָבֵל בְּעֵינֵי הוּא הָיָה צָעִיר. לָאֵט לָאֵט הִבְנֵיתִי שֶׁהַכֹּל מִן
הַשָּׂמִים, שֶׁרְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם הֵבִיא אוֹתִי אֶל בְּעָז בְּדִיוֹק בַּיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שֶׁל
חַיָּיו. אֲמָנָם אֵין לִי בַעַל, וְזֶה עָצוֹב, אָבֵל יִהְיֶה תִינוֹק קָטָן וְחִמוּד.

*

הִנֵּה סוּף סוּף הִתְגַּשְּׁמָה שְׁמַחְתִּי, יִלְדָתִי בֶן. אֵיזוֹ הִתְרַגְּשׁוֹת! אֲמָנָם בְּעָז
כָּבֵר לֹא בַחֲיִים, אָבֵל וְדַאי הוּא רוֹאֶה מְמָרוּמִים וּמִשְׁתַּתָּף בְּשִׂמְחָה.
כְּמוֹכָן גַּם נַעֲמִי מְאַשְׁרֶת, וְכָל הַנָּשִׁים מְבָרְכוֹת אוֹתָהּ מֵהַבֶּקֶר עַד הָעֶרֶב.
הִיא מִתְמוֹנְנָת מְרַב שְׂמָחָה, כָּל הַזָּמַן לוֹקַחַת אֶת הַתִּינוֹק בִּידָיָהּ וּמִטְפֶּלֶת
בּוֹ, וְקוֹרְנָת מְאֹשֶׁר. הַשְּׂכָנוֹת כָּל הַזָּמַן מְבָרְכוֹת אוֹתָהּ, וְאֶפְלוּ הַחֲלִיטּוֹ
שֵׁשׁ הַיָּלָד יִהְיֶה "עוֹבֵד". מִיָּד הִסְכַּמְתִּי. הַשֵּׁם הָיָה מְאוּד מוֹצֵא חַן
בְּעֵינֵי, בְּדַאי שְׂאֵנִי מִשְׁתַּקְּקֶת שִׁיְהִיָּה עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם.

לִפְעָמִים אֲנִי אוֹמְרַת לוֹ: מַה שְּׁלֹמֶךָ עוֹבֵד חִמוּד? מַה שְּׁלֹמֶךָ עוֹבֵד בֶּן
בְּעָז בֶּן שְׁלֹמוֹן בֶּן נַחֲשׁוֹן בֶּן עַמִּינַדָב בֶּן רָם בֶּן חֲצִרֹן בֶּן פֶּרֶץ בֶּן יְהוֹדָה בֶּן
יַעֲקֹב בֶּן יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם? וְהוּא מִסְתַּכֵּל עָלַי בְּעֵינָיו הַגְּדוֹלוֹת וְלֹא מִבִּין
מַה אֲנִי רוֹצֶה מִמֶּנּוּ אָבֵל אֲנִי יוֹדַעַת. אֲנִי בַת בְּתוֹ שֶׁל עֲגִלוֹן בֶּן בְּנוֹ שֶׁל
בֶּלָק, אָבֵל זֹאת אֲנִי מַעֲדִיפָה לֹא לְהַזְכִּיר לוֹ. זֶה גַם נִמְחָק לְגַמְרִי, הָרִי
הִתְגַּיְרָתִי, וְעַתָּה אֲנִי בְּתוֹךְ עִם קְדוֹשׁ.

*

עָבְרוּ שָׁנִים רַבּוֹת. נוֹלַד לִי נֶכֶד וְשִׁמוֹ יִשִּׁי, וְאַחֵר כֶּךָ נוֹלַד לוֹ בֶּן וְשִׁמוֹ דָּוִד,
וְהוּא נַעֲשֶׂה מֶלֶךְ שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל. וְעוֹד זָכִיתִי לְרֹאוֹת אֶת בְּנוֹ, שְׁלֹמֹה,
מוֹלֵךְ עַל עַם יִשְׂרָאֵל. רָאִיתִי אֶת בֶּן בְּנוֹ שֶׁל בְּנֵי יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף הַמְּלוּכָה!
אוֹדֵךְ הַשֵּׁם כִּי דְלִיתָנִי, כִּי רוֹמְמָתָנִי.